

El sistema de lectura pública arriba a menys del 80% de la població ebrenca

Aquest any 2015 es compleixen 100 anys del naixement de les primeres biblioteques públiques de Catalunya. Fer balanç del model bibliotecari actual i com fer front als reptes de futur són alguns dels objectius de l'Any de les Biblioteques, que reivindica aquest equipament com un servei bàsic d'accés a la informació i la cultura. A les Terres de l'Ebre, el sistema públic només arriba al 73% de la població.

TERRES EBRE L.B.

A Catalunya, les biblioteques són l'únic equipament cultural obligatori per als municipis de més de 5.000 habitants. Actualment, les Terres de l'Ebre compten amb una vintena d'equipaments i, d'acord amb el mapa de lectura pública de Catalunya (elaborat per la direcció general d'Arxius, Biblioteques, Museus i Patrimoni del departament de Cultura), les quatre capitals de comarca disposen d'equipament bibliotecari, així com tots els municipis de més de 3.000 habitants. D'aquestes biblioteques, dotze s'adeqüen als requeriments del mapa quant a espai, fons i personal tècnic, però vuit no compleixen els estàndards adequats. Concretament, estarien fora dels requeriments les biblioteques de Deltebre, que, amb 12.316 habitants, requerriria d'un espai de més de 1.200 metres quadrats i, actualment, amb un fons de 36.000 documents, n'ocupa menys d'una cinquena part (221 m²). També estan fora dels estàndards, sobretot per no comptar amb un espai adequat, la biblioteca Doctor Frias de l'Ametlla de Mar i la del Perelló, així com la biblioteca comarcal Sebastià Juan Arbó d'Ampost, que necessitaria també ampliar instal·lacions. A més a més, hi ha el cas de quatre municipis que també estan fora dels estàndards i, per tant, no estan integrats al Sistema de Lectura Pública i són l'Aldea, l'Ampolla, Camarles i Móra la Nova. Pel que fa als municipis de menys de 3.000 habitants, només 18 de 33 disposen de biblioteca o sala de lectura i tampoc formen part de la xarxa de Lectura Pública de Catalunya. A més a més, cal tindre en compte que fa poc que s'ha inaugurat la biblioteca de Campredó, filial de la Marcel·lí Domingo de Tortosa.

Davant aquesta realitat, a les Terres de l'Ebre el servei públic de biblioteques arriba a 137.510 persones, un 72,80% de la població total (segons les últimes dades oficials del 2013),

una xifra que queda molt lluny de la mitjana catalana, que és del 92,93%. "Estem 20 punts per sota de la mitjana catalana", lamenta el planer Daniel Gil, president del Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya. Partint de la base que el sistema de lectura pública català és prou bo, Gil ha posat en evidència que "queda bastanta faena per fer, so-

LA DADA

20 biblioteques públiques

bretot als municipis menuts, que no tenen recursos suficients per mantindre aquest servei". Segons Gil, a les Terres de l'Ebre "cal una aposta decidida pels equipaments bibliotecaris, ja que se'n trau un rendiment social clar" i defensa el paper de les biblioteques com a catalitzadores de la vida cultural del municipi. Davant aquesta realitat, el director dels serveis territorials de Cultura, Ferran Bladé, creu que el treball que s'està fent per millorar l'accessibilitat de la ciutadania a les biblioteques públiques "és bo", però reconeix que és "insuficient si el que vols és aspirar a un estat de normalitat i d'excel·lència". Malgrat que encara hi ha molt camí per recórrer, Bladé ha insistit que, tot i no estar

2015, Any de les Biblioteques

■ El departament de Cultura de la Generalitat ha impulsat enguany el programa 2015, Any de les Biblioteques per commemorar el centenari del naixement de les primeres biblioteques públiques de Catalunya. L'any 1915, la Mancomunitat de Catalunya va posar en marxa el primer sistema de biblioteques populars de l'Estat. El projecte, redactat pel polític i intel·lectual Eugeni d'Ors, va posar les bases del sistema bibliotecari del país amb una organització estructurada i jeràrquica que incloïa una biblioteca central i unes biblioteques sucursals que haurien de treballar en xarxa. Per commemorar-ho s'ha organitzat tota una sèrie d'activitats per reivindicar el paper de les biblioteques, reflexionar sobre el passar, el present i el futur d'aquest equipament cultural. Per a més informació es pot consultar el web www.anybiblioteques.cat.

integrats a la xarxa, a les Terres de l'Ebre hi ha un bon nombre d'equipaments bibliotecaris i que cal treballar, des de la Generalitat i els ajuntaments, en l'adaptació i readequació d'espais per garantir que moltes de les biblioteques existents a pobles menuts puguin integrar-se al Sistema de Lectura Pública i millorar, així, l'accessibilitat de la ciutadania a aquest servei. En aquest sentit, ha avançat que enguany s'hi integraran l'Ampolla i Móra la Nova.

Davant aquesta manca d'adequació dels espais als estàndards de qualitat mínims d'una biblioteca pública, Daniel Gil ha manifestat la manca de suport institucional, ja que a les Terres de l'Ebre no hi ha subvencions de la Diputació de Tarragona (a diferència del que passa a Barcelona i Girona) ni tampoc cap pla comarcal de suport dels consells comarcals ebrenca. Gil ha recordat que, si bé molts municipis petits disposen de biblioteca, "sovint comparteixen local amb altres associacions i no tenen prou capacitat per oferir el servei correctament". Davant la manca d'inversió d'alguns

ajuntaments en la millora dels equipaments bibliotecaris, Bladé ha insistit que "cal explicar que una biblioteca és una inversió amb rendiment de futur".

FONS BIBLIOTECARI Si parlem de fons bibliotecari, el 2013, les biblioteques de les Terres de l'Ebre tenien un fons de 540.477 documents, el que representa una mitjana de 2,86 documents per habitant. Segons l'estadística, les Terres de l'Ebre estan molt per sobre de la mitjana catalana i lideren el rànquing de documents per habitant. "En general, les biblioteques estan ben dotades i estan dins els margens que marquen els estàndards", assegura Gil. Amb tot, creu que la xifra és "enganyosa", ja que a les Terres de l'Ebre, al tindre menys població, la mitjana de documents per habitant puja. La realitat, però, és que el fons bibliotecari de l'Ebre està molt lluny dels 9.920.867 documents de fons que hi ha només a Barcelona. De fet, actualment, una de les partides que més ha baixat a les biblioteques és la d'adquisició de fons. Algunes bibliote-

càries confessen que han passat de disposar de més de 24.000 euros a l'any a només 2.000 euros aquest 2015. Davant aquesta realitat, moltes biblioteques han optat per reforçar la col·lecció local. És el cas de la biblioteca Sebastià Juan Arbó i la Marcel·lí Domingo, que està fent un esforç important en "recollir, fer visible i difondre tot el que es publica al territori de qualsevol temàtica, ja siga literatura, història, geografia, arqueologia..., una eina molt important per als que fan treballs de recerca", explica Irene Prades, directora de la bi-

A les Terres de l'Ebre hi ha un fons bibliotecari de 540.477 documents

blioteca de Tortosa. Quan parlem de fons bibliotecari també cal tindre en compte que les biblioteques han deixat de ser només un dipòsit de llibres, ja que han donat cabuda, en els darrers anys, a altres suports audiovisuals i digitals. Tot i que, quan es va introduir aquests suports, moltes biblioteques van veure com els vídeos i la música desplaçaven el llibre en nombre de préstecs, actualment el llibre torna a liderar el rànquing. Això és a causa, en bona mesura, de la possibilitat d'accedir a aquests continguts a través d'Internet i del fet que molts usuaris ja disposen d'Internet a casa o al mòbil. És per això que també les connexions a Internet a les biblioteques s'han re-

Les biblioteques en xifres (2013)

Població atesa	137.510	72,8% (total població)
Fons documental	540.477	2,8 (document/habitant)
Usuaris inscrits	73.683	38,78 (total població)
Visites	504.750	2,67 (visites/habitant)
Préstec	358.847	1,90 (préstec per habitant)
Activitats	1.585	12,89% (més que el 2012)